

Vad händer i höst?

Under Frivilligåret arrangeras massor av aktiviteter av Ungdomsstyrelsen och andra organisationer. Följande aktiviteter arrangeras av Ungdomsstyrelsen i egenskap av nationell samordnare av året:

Frivilligfrukost

Den populära seminarieserien Frivilligfrukost har dragit igång, i regi av Terese Raymond och Ylva Persson. Den första september hölls höstens första frukost om hur organisationer kan dra nytta av digitala resurser.

Anmäl dig redan nu till höstens tre kommande frukostar i Stockholm! De är öppna för alla organisationer och ska verka kompetensutvecklande. För mer information om tema för seminarierna och anmälan:

www.frivilligfrukost.se

Fler aktiviteter på sid 2

Berätta om era aktiviteter och följ Europaåret för frivilligarbete 2011 på facebook!

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

Europaåret för frivilligarbete 2011

Text och produktion:
Global Reporting, september 2011

Anne Meklenborg från norska Röda Korset.

FOTO: UNGDOMSSTYRELSEN

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

1000 sätt att göra skillnad

– Frivilligårsutställningen kom till Sverige

”Stöd till frivilligsektorn brukar ofta motiveras med att det kan spara pengar åt kommun, stat och landsting. Så är det nog ofta också. Men viktigare än något annat är att ett engagemang är betydelsefullt i sig. Det goda exemplet smittar. För vi behöver varandra, mer än vi tror.”

Det sade kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth i sitt tal när hon öppnade Frivilligårets utställning 1000 sätt att göra skillnad, som besökte Europahuset i Stockholm 10–12 augusti.

På utställningen deltog 1000 gäster och ett 60-tal frivillig- och ideella organisationer och presenterade sin verksamhet för allmänheten. Bland organisationerna fanns bland andra Djurens rätt, Röda Korset, Riksteatern och Peaceworks. På plats fanns även Frivilligcentrerna, representerade med deltagare från hela landet. Egen monter hade också nystartade Frivilligsamordnarnas förbund, som främjar de yrkesmässiga intressena bland medlemmarna.

– Frivilligåret 2001 blev en vändpunkt, och Frivilligåret 2011 likaså, eftersom vi gick från att vara ett nätverk till att bilda förening, sade ordförande Signe Isaksson.

Under de två dagarna arrangerades flera seminarier och föreläsningar. Ett av de mest välbesökta var det extrainsatta seminariet med norska Röda Korset, där Anne Meklenborg berättade om frivilligarbetet efter attentaten vid Utöya.

På utställningen fanns också möjligheten att smaka frivilligbakelsen, och att lära sig mer om hur engagemang kan göra verklig skillnad. Efter att Frivilligårsutställningen lämnat Stockholm åkte den vidare till Dublin, Irland.

Fortsättning från sid 1: Vad händer i höst?

Frivilligfrukost även i Malmö

Malmö frivilligcentra och Sensus tar Frivilligfrukostarna vidare till Malmö. Preliminära datum är 21 oktober och 10 november. Kontakta Alexandra Fritzson på Malmö Frivilligcentra för mer information: 0768-611 451, alexandra.fritzson@frivilligcentra.se Mer information finns på:
www.frivilligfrukost.se

Frivilligåret på Bok & Bibliotek

Vill du veta vad Henning Mankell tänker om frivilligarbete? Det kan du få veta om du besöker Bokmässan 22–25 september i Göteborg. Frivilligåret kommer att vara på plats, i Europaparlamentets och EU-kommissionens monter. UR kommer troligen att göra filmsnuttar med kända författare som Henning Mankell och Gunilla Lundgren, samt författaren till Mamma Mu, Jujja Wieslander. Kom och besök oss!
För mer information:
www.ungdomsstyrelsen.se/art/0,2072,8615,00.html

Mänskliga rättighetsdagarna

Den 14–15 november arrangeras MR-dagarna på Kulturhuset i Stockholm. Dagarna är fullspäckade med föreläsningar, debatter och seminarier på temat Gränslösa rättigheter, Migration, medborgarskap och mänskliga rättigheter. Ungdomsstyrelsen arrangerar ett seminarium om trender i frivilligt arbete i Sverige, Europa och världen. Tisdag 14 november klockan 14.00, studio 3.
För mer information:
www.mrdagarna.nu

Frivilligårets avslutande konferens

Den 5 december, på internationella frivilligdagen avslutas Europaåret för frivilligarbete 2011. Avslutningen sker i Malmö tillsammans med bland andra Frivilligcentra och andra regionala aktörer. Håll utkik på Ungdomsstyrelsens hemsida för mer information. Läs mer om vad som händer under Frivilligåret i höst och aktuella datum:
www.ungdomsstyrelsen.se/frivilligaret

Engagerade möttes på Dialogcaféet

Att det behövs fler mötesplatser för den ideella sektorn, politiker och näringsliv, var en av många slutsatser som kom fram under det Dialogcafé som ägde rum under Frivilligårsutställningen.

FOTO: MIA LAURÉN

Ideella sektorns utmaningar diskuterades under Frivilligårsutställningens Dialogcafé.

Varför är engagemang egentligen viktigt? Det var en av frågeställningarna som diskuterades under Dialogcaféet, som i stort handlade om den ideella sektorns utmaningar. Bland de 30-talet medverkande fanns bland andra Eva Thalén Finné, riksdagsledamot från Moderaterna, Ann Dohse, Svensk Uppfinnaremuseum och Kvinnor Kan, Ann Wedin från Röda Korset och Rebecka Karlsson, språkrör Grön Ungdom.

– Att engagera sig frivilligt skapar gemenskap. Man bygger broar och kommer i kontakt med olika människor. På personlig nivå känner man sig nyttig och duktig, drar sitt strå till stacken, sade Carina från Studieförbundet Sensus. Sofia Garad från Somali Women in Sweden framhöll också att man genom att engagera sig kan bryta segregation och fördomar i samhället och få människor att mötas.

Men förutsättningarna för frivilligorganisationer ser olika ut beroende på hur samarbetet med politiker och tjänstemän i respektive kommun fungerar. Att etablerade organisationer får mer projektstöd än nya initiativ riskerar också att slå ut nya

aktörer eller spännande projekt. Fler av deltagarna efterlyste också bättre samverkan mellan organisationer.

– Det finns fantastiskt många fenomenala människor i Sverige, men inga broar emellan dem. Systemet är fel när man söker projektmedel, eftersom vi slår ut varandra. Man kan inte samsöka bidrag, vilket är fel på strukturnivå, det är inte tänkt att man ska samverka. En sådan ansökningsmall skulle behövas! sade Anna Källdén från Projekt Slagfärdiga.

Och hur ska man egentligen komma i kontakt med politiker i kommunerna och nationellt, som ytterst bestämmer hur mycket pengar som satsas på ideella sektorn?

– Lobbying blir allt vanligare, som allt fler använder för att uppmärksamma sin fråga, sade Torbjörn Björlund, riksdagsledamot från Vänsterpartiet. Ett annat sätt att påverka är att själv engagera sig politiskt, menade någon annan.

Att hitta fler plattformar för organisationer och politiker att mötas och utbyta erfarenheter var något som flera deltagare efterlyste i framtiden.

Nätaktivism ökande trend

Under Frivilligårsutställningen hölls ett panelsamtal om ideella sektorns framtid, där olika trender och tendenser diskuterades av experter på området.

– Motivet till att man engagerar sig frivilligt är ofta högst personligt, snarare än stora ord som demokrati och delaktighet. Det handlar om att man får frågan om man vill engagera sig, att man trivs och får nya vänner, sade Hanna Hallin, chef för tankesmedjan Sektor 3, som deltog i samtalet.

Det finns också vissa skillnader mellan frivilligarbete i Sverige och andra europeiska länder, menade hon. I Sverige är ideellt aktiva oftast med i hela strukturen, det är de ideella själva som sitter på styrelsemöten eller är kassörer. De har inflytande och driver organisationernas inriktning och verksamhet, snarare än att göra enskilda punktinsatser, som är mer förekommande i andra europeiska länder.

Panelen, som också bestod av Ylva Tiveus, Ihsan Kellecoiuglu och moderator Karen Austin, diskuterade även sociala mediars roll, som kommit att växa som plattform för engagemang:

– Jag menar att det sällan är ett eget

Hanna Hallin.

Lars Svedberg.

engagemang, utan snarare ett komplement till det fysiska engagemang man redan har. Oftast är det samma personer som är aktiva i organisationer som är aktiva på nätet, sade Hanna Hallin.

Lars Svedberg, professor på Ersta Sköndals högskola höll med.

– Engagemanget byter form, och nätaktivism har ökat mycket. Men mönstret ser ut så att man lägger till internet till sitt övriga engagemang, snarare än ersätter det. Att gå ut och jobba

med människor är något helt annat än att skriva under en namnprotest på nätet.

Han menade också att även om formerna för frivilligarbete och vilka som deltar har förblivit desamma, kan man ändå se att ett par förändringar skett under senare tid. Till exempel att vi går mot en ökad professionalisering i samhället, liksom inom frivilligsfären. En trend som är mycket snabb och som han på vissa sätt tycker är oroväckande:

– Här samverkar obekväma processer. Det blir en massa proffs i organisationerna som vet vad de ideella ska göra och hur man ska göra. Det är välvilligt, men det är ett mycket tvivelaktigt perspektiv. Det civila samhället ska inte leverera det bästa som finns. Där ska man bilda opinion, sade Lars Svedberg.

Läs mer om aktiviteterna under Frivilligårsutställningen:
www.ungdomsstyrelsen.se

Sveriges föreningsvänligaste kommun:

Örebro bäst på att gynna aktivt föreningsliv

Engagemang är nyckeln till ett bra föreningsliv. Inte bara hos föreningarna utan även bland de styrande i kommunen. Det var just det engagemanget som gjorde att Örebro kommun tog hem priset som Sveriges Föreningsvänligaste kommun, när utmärkelsen delades ut i år för första gången. Rasmus Persson är centerpartistiskt kommunalråd i Örebro och för honom är ett aktivt föreningsliv väldigt viktigt:

– Det är grunden i en demokrati, att ha aktiva medborgare som tar bra ansvar, och

det ger ett bättre samhälle. Vi har haft en aktiv dialog med föreningarna om vad de kan förvänta sig från oss, men också deras eget ansvar och vikten av självständighet.

Örebros kommun insåg bland annat att alla kommuner har ett näringslivskontor, men det finns inget liknande stöd till det civila samhället. Därför startade de ett ideellt utvecklingscenter mitt i stan, som ger gratis rådgivning och verktyg. Till exempel till den kvinna som arbetar ideellt med äldre syrianer i ett bostadsområde och vill ha hjälp att organisera arbetet i föreningsform.

Hela 72 kommuner nominerades till utmärkelsen, som delades ut av Gunnar Nilsson på Sveriges Föreningar.

– Självständighet, respekt, goda villkor och delaktighet var de ledord vi hade när vi tog fram en vinnare. Örebro uppfyllde alla dem, de jobbar otroligt bra mot föreningslivet och lyssnar till deras behov.

Rasmus Persson.

Gunnar Nilsson.

Röda Korset röstar fram årets pärla

I samarbete med Hemmets veckotidning anordnar Röda Korset omröstningen Årets pärla med anledning av Frivilligåret. "Medmänsklighet är nyckelordet. Den som blir Årets Pärla 2011 har ett stort hjärta och ställer osjälvviskt upp för sin omgivning och gör en betydelsefull insats för andra människor", skriver Röda korset om omröstningen. Nu har 10 finalister utsetts, och tävlingen avgörs på en Ålandskryssning 23–24 oktober.

Läs mer på:
www.hemmetsveckotidning.se/perla/

Målen för Europaåret för Frivilligarbete:

1. att verka för en miljö som främjar ideellt engagemang
2. att stärka frivilligorganisationer och öka kvaliteten på frivilliga insatser
3. att erkänna ideella aktiviteter och de kunskaper som dessa skapar och bidrar med i vårt samhälle
4. att öka medvetenheten om värdet och betydelsen av ideellt engagemang för individen och samhället.

Vilka utmaningar och möjligheter ser du för frivilligarbete? Diskutera på www.facebook.com/frivilligare

FOTO: BILDBYRÅN

Aktiva föräldrar sätter Sverige i rörelse

I nyhetsbrevet presenteras de olika mål som EU-kommissionen satt upp för Frivilligåret 2011. Det tredje målet handlar om att "erkänna ideella aktiviteter och de kunskaper som dessa skapar och bidrar med i vårt samhälle".

– Utan alla föräldrars och ledares engagemang hade idrottsrörelsen i Sverige varit mycket mindre, och inte öppen för alla.

Det säger Peter Eriksson, ungdomssamordnare på Riksidrottsförbundet. Sveriges idrottsföreningar sätter tillsammans en miljon barn och ungdomar i rörelse. Men

utan de 700 000 ledare och medhjälpare som ställer upp skulle det inte bli någon verksamhet.

– Vi brukar tala om att ledarna inom svensk idrott tillsammans lägger ner 140 miljoner timmar per år. Skulle man värdera de timmarna i den lön en fritidsledare skulle få så motsvarar det 20 miljarder kronor, säger Peter Eriksson.

Framför allt inom lagidrotterna är det föräldrarna som ställer upp; som tränare, kassör och lagledare. Men också genom att stå i kiosken, tvätta lagtröjor och annat som behövs. Tillsammans gör de en stor nytta, men de är inte alltid medvetna om sin insats.

– Om idrottsledarna insåg vilka otroligt

viktiga vuxengestalter de är för barnen så skulle de kunna göra en ännu större samhällsnytta, rent socialt, genom att upptäcka om något till exempel inte står rätt till. Det är en stor skillnad här mot många andra typer av frivilligorganisationer, där man just engagerar sig för att man vill hjälpa andra.

Anna Sahlin är en av de föräldrarna. När 7-årige sonen Arvid började spela fotboll gick hon in som hjälptränare:

– Jag ville framför allt hinna tillbringa mer tid tillsammans med mina barn, och lära känna dem på ett annat sätt än runt lämning, hämtning, middag och tjat. Det har varit jättekul att vara med dem när de är så små, och se hur de utvecklas.

Hur ska man då göra för att synliggöra det viktiga jobbet av ideella ledarna gör, ännu bättre? Peter Eriksson svarar:

– I de utbildningar som hålls kan man trycka ännu mer på den viktiga roll ledarna har. Men varje enskild förening måste också tänka på att uppmärksamma ledarna och alla andra som hjälper till; det kan räcka med en klapp på axeln.

FOTO: BILDBYRÅN

Coca-Colas anställda hjälpte Myrornas för en dag.

Företagsvolontärer växande trend

Allt fler företag startar frivilligprogram där de egna medarbetarna lägger tid och kraft på att hjälpa en organisation. Men vilka risker finns för organisationerna – och vilken nytta har företagen av frivilligprogrammen?

Vad skulle du göra om 700 personer plötsligt sa att de ville arbeta under en dag i din organisation? Den frågan fick Myrorna av Volontärbyrån som i sin tur fått i uppdrag av Coca-Cola att organisera en volontärdag åt deras anställda.

– Det var en jätteutmaning som vi inte ville tacka nej till, även om planeringsarbetet var enormt, berättar Lotta Kökeritz, utvecklingschef på Myrorna.

För Myrorna innebar samarbetet att mycket kunde uträttas samtidigt.

– Vi satte många i arbete med att bland annat dela ut flygblad, måla och arbeta i våra butiker och sorteringsanläggningar. De utförde arbeten som annars skulle ha kostat över en miljon att köpa in, förutom den miljö- och samhällsnytta deras arbete gav. Vi hade också tillgång till deras bilar och det gjorde att vi kunde utöka antalet hämtningar av gåvor, fortsätter Lotta Kökeritz.

Coca-Colas medarbetare bidrog också

inom sina egna kärnområden som logistik och lagerplanering. En annan sidoeffekt var att de anställda på Myrorna stärktes i sitt eget arbete.

– Vår personal kände en ökad stolthet över det arbete de utfört, eftersom det var folk utifrån som frivilligt ville arbeta här för att hjälpa oss!

Att arbeta med miljöfrågor eller CSR (Corporate Social Responsibility, socialt ansvarstagande) är en självklarhet för de flesta större företag idag. Genom frivilliginsatser kan arbetet bli mer konkret – de anställda känner att de verkligen bidrar med något. Att göra en frivilliginsats bidrar också till att svetsa samman de anställda.

Företags frivilligprogram kan något förenklat delas in i två typer: i den ena hjälper anställda till med praktiska saker, till exempel ommålning och lagning. I den andra modellen bidrar de anställda med sin yrkeskunskap. Det är till exempel

vanligt att reklambyråer gör gratiskampanjer åt olika organisationer.

I USA, där det sociala trygghetsnätet är mycket mindre omfattande än i Sverige, är volontärarbetet väl utvecklat och närmare 90 procent av alla större företag har frivilligprogram. Ett annat land där företag engagerat sig starkt i det sociala arbetet är Brasilien. När Brasiliens förre president Lula da Silva för snart tio år sedan inledde sin kampanj Fome Zero för att utrota hungern i landet hade han redan från början stöd av stora delar av näringslivet.

– En fördel är att organisationerna kan få omfattande hjälp under en kort och intensiv period, säger Amelie Silfverstolpe, grundare av Volontärbyrån som bland annat förmedlar samarbeten kring företagsvolontärer.

AstraZenecas frivilligprogram startade i november 2010. De anställda har nu möjlighet att arbeta som volontär på arbetstid åtta timmar varje år. Alla tillgängliga uppdrag finns upplagda på en särskild volontärportal som är en del av AstraZenecas intranät. En av företagets samarbetspartners är BRIS.

Anna Rivhed är kemist på AstraZeneca i Mölndal och en av dem som arbetat ideellt:

– Så här i efterhand är det verkligen något jag vill rekommendera andra att göra. Själv var jag med i en grupp som inventerade vilka utbildningsbehov BRIS hade. Exempelvis så har vi många hos oss som är kunniga på Excel och inom Lean Sigma. Det handlar ju för BRIS om att göra sin administration så effektiv som möjligt så att man kan lägga tid och kraft på barnen, berättar Anna Rivhed.

Karin Marklund är ansvarig för AstraZenecas volontärarbete. Hon har så här långt enbart fått positiva reaktioner på satsningen:

– När unga väljer arbetsplats och karriär idag är ett företags värderingar viktigt, så jag tror att detta kan vara en konkurrensfördel för oss när det gäller att hitta bra medarbetare, konstaterar Karin Marklund.

Läs mer:

Företagsvolontärer i USA:

www.handsonnetwork.org

Volontärbyrån:

www.volontarbyran.org

Myrorna:

www.myrorna.se